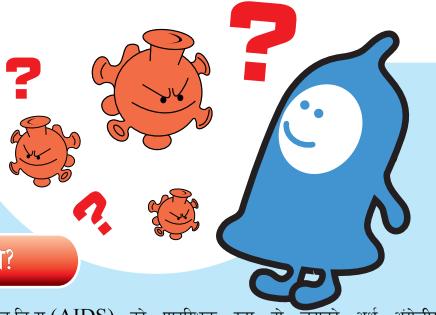

PA/AO/20-13(O)/GEN-INF

एड्स के हो?

एड्स अंग्रेजी ए.आइ.डि.स. (AIDS) को प्रारम्भिक रूप हो जसको अर्थ अंग्रेजीमा Acquired Immuno Deficiency Syndrome अर्थात् शारिरिक प्रतिरक्षा शक्तिमा हास प्राप्त समलक्षण हो। एड्सको मूल कारक तत्व भनेको मानवको शरीरमा प्रतिरक्षा हास ल्याउने अति सुखम जीवाणु वा विषाणु हो जसलाई अंग्रेजीमा एच.आइ.डि. (HIV) भनिन्छ। एच.आइ.डि.मि. ले शरीरमा अवयक सबै तत्त्वहरु जसले रोगसंग लडाउने बमता राख्दछलाई आकमण गरी अवस्था पार्दछ। यसरी शारिरिक प्रतिरक्षामा गम्भीर झाँसि भएर्छि सक्रियत व्यक्ति वडी कमज़ोर अवस्थामा रही निर्दिष्ट क्रान्तर र अन्य विविध खाले संक्रामक रोगको सिकार बन्न पुर्दछ। यस प्रकारको संक्रमणलाई अवसरवादी संक्रमण भनिन्छ किनमने ती रोग वा किटाणुहरूले शारिरिक प्रतिरक्षा प्रणाली कमज़ोर भएको व्यक्तिको फाइदा लिएको हुन्छ।

एच.आइ.डि.मि. एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा कसरी सर्ने गर्दछ?

एच.आइ.डि.मि. प्रारम्भिक रूपमा संक्रियत व्यक्तिको रगतमा, वीर्यमा र योनीसमा रहेको हुन्छ। देहातको अवस्था नै एच.आइ.डि.मि. एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सर्ने सबैभन्दा सामान्य तरिका वा बाटो हो :

- एच.आइ.डि.मि. संक्रियत व्यक्तिसंग यौनिकिया वा सम्मोर्ग द्वारा (योनी, गुदार वा मुख)। इड्सको रहेको ५० प्रतिशत भन्न वडी व्यक्तिहरु यौन सम्बन्ध वा सम्मोर्गात एच.आइ.डि.मि. संक्रियत भएको छ।
- एच.आइ.डि.मि. संक्रियत व्यक्तिसंग लागू औषधको लागि सूई, खोप वा अन्य खोप सम्बन्धि उपकरण वा साधनको साफ्टेवरी प्रयोग गर्नाले।
- एच.आइ.डि.मि. संक्रियत महिलाबाट पेटमा रहेको बच्चा वा शिशुलाई सिंचै सर्ने र अमाको दूधबाट जन्मेपछि सर्ने गर्दछ।
- एच.आइ.डि.मि. रगत लिने प्रक्रियाबाट वा अन्य रगतसंग सम्बन्धित उत्पादनहरूबाट पनि सर्ने गर्दछ।

सामान्य सम्पर्कबाट पनि एच.आइ.डि.मि. लाग्न वा सर्ने सक्छ?

सामान्य दैनिक कृत्यकालापाट जस्तै हात मिलाउने र अंगालो मानें कार्यबाट एच.आइ.डि.मि. सर्न सक्दैन। गालामा चुच्चन वा म्वाइ खाँदा, खानेकुरा वार्डच्युटि खाँदा र चर्पिको बन्ने सिटमा बस्ता एच.आइ.डि.मि. सर्दैन। त्यस बाहेक मच्छर वा लाम्बुड्को टोकाइबाट पनि एच.आइ.डि.मि. सरेको प्रमाण भेटिएको छैन।

कसलाई एच.आइ.डि.मि. भएको छ वा छैन कसरी थाहा पाउन सकिन्छ?

प्रायजसो एच.आइ.डि.मि. संक्रियत व्यक्तिहरु विरामी जस्तै देखिदैन। तपाईंको अनुदार भरमा वा कुरा राखेको भरमा कसलाई एच.आइ.डि.मि. भएको छ वा छैन भनेर भन्न प्राय अस्यम्भव छ। संक्रियत व्यक्तिलाई अर्को व्यक्तिलाई बिना लेख्न वा थाहा नै नपाइकन पनि एच.आइ.डि.मि. सार्न सबैदछ। एच.आइ.डि.मि. भएको छ वा छैन भने नियमील गर्न एउटै मात्र उपाय या विधि भनेको शारिरिक प्रतिरक्षा परिक्षण (जाँच) हो।

एच.आइ.डि.मि. शारिरिक प्रतिरक्षा परीक्षण (जाँच) भनेको के हो?

एच.आइ.डि.मि.को संक्रमण पर्छ हास्प्रो रगतमा शारिरिक प्रतिरक्षा वा प्रतिकार बनिन्छ। शारिरिक प्रतिरक्षा वा प्रतिकार भनेको सक्रियत रोगसंग लडाने एटो साधन हो। यद्यपि शारिरिक प्रतिरक्षा एच.आइ.डि.मि. सँग लडान सबै वा सरका दिने प्रक्रियाको हैदैन। एच.आइ.डि.मि. शारिरिक प्रतिरक्षा परीक्षण भनेको रगतमा एच.आइ.डि.मि.को संक्रमण छ वा छैन भनी पता लगाउनको लाग्दै गरिने रगतको परीक्षण हो।

यदि एच.आइ.डि.मि.संक्रमण भएको रहेछ भने परीक्षणको नितिजा सकारात्मक हुने गर्दछ। यसको अर्थ हो व्यक्तिलाई एच.आइ.डि.मि.संक्रमण भएकोछ।

तोकिएको मिति वा नियन्त्रित समय अवधि(विन्डो पिरियड) भित्र यदि नकारात्मक नितिजा नियन्त्रियो भने तपाईंलाई एच.आइ.डि.मि. संक्रमण भएको छैन।

विन्डो पिरियड वा तोकिएको नियन्त्रित समय अवधि भनेको के हो?

विन्डो पिरियड भनेको एच.आइ.डि.मि. भएको सुरुको अवस्था र नितिजा सकारात्मक नियन्त्रित वेला सम्मको अवधि हो। एच.आइ.डि.मि. परीक्षणको विन्डो समय भनेको ३ महिनाको अवधि हो। यस विन्डो अवधिमा संक्रियत व्यक्तिको परीक्षणले नकारात्मक नितिजा देखाए पनि एच.आइ.डि.मि. सार्न वा सर्न सबैदछ।

के एड्सको उपचार हुनसक्छ?

आजको दिन सम्म एड्सको कुनै उपचार छैन तर एच.आइ.डि.मि. र यसको जटिलताहरूको लागि औषधि सूलो तथा उपचार प्रणालीले यस विरुद्ध लडानको लाग्ने असर पाइएको छ। थुपै औषधिहरु एच.आइ.डि.मि. को कारण हुने अवसरवादी संक्रमण रोगम वा उपचार गर्नको लागि उपलब्ध छन्। एन्टिरिटोबाइलर थेरापिको प्रयोगले एच.आइ.डि.मि. रामरी नियन्त्रण गर्न सक्दैनको साथै शारिरिक प्रतिरक्षा प्रणालीमा कमज़ोर बनाउने कार्यमा सुस्तता ल्याउने कार्यमा समर्त गर्दछ।

एच.आइ.डि.मि. को उपचारले एच.आइ.डि.मि. संक्रियत व्यक्तिहरुलाई लामो स्वस्थ रहन मद्दत पुर्याएको छ। अन्य रोगहरु जस्तै वेलमा रोग पता लाग्नेमा विभिन्न उपचार र प्रतिरक्षा क्रियाहरू उपलब्ध छन्।

के मैले परिक्षण गर्न आवश्यक छ?

तपाईं वा तपाईंको यौन साथी वीच कुनै किसिमको अवसरित यौन सम्पर्क, यौनजन्य संक्रामक रोगहरु वा लागू औषधि प्रयोगको लागि सियो वा सूई सामान्यलप्तम प्रयोग गर्नुभए उत्तम हुनेछ।

नियन्त्रित र अज्ञात एच.आइ.डि.मि. शारिरिक प्रतिरक्षा परिक्षणको लागि कप्या एड्स २४४८ घण्टा खुला रहने फोन २०७० २२१९३० सम्पर्क गर्नुहोस्।

एच.आइ.डि.मि. संक्रमणबाट कसरी बच्न वा सुरक्षित रहन सकिन्छ?

1

यदि यौन सम्पर्क गर्नुभयो भने ढालको प्रयोग गरी तपाईं र तपाईंको यौन साथीको बचाऊ गर्नुहोस्। योनी, मुख र गुदारमा हुने यौनकृत्यामा ढालको उचित तरिकाको प्रयोगले एच.आइ.डि.मि.संक्रमणको खतरालाई न्यून (कम) गर्दछ। कोहिं कैम्पलाईर्प तपाईंको भरमा एच.आइ.डि.मि. छ वा छैन भनेर एकिन गर्न सोकिदैन। तपाईंको यौन साथीले ढालको प्रयोग गर्न इन्कार गरेमा यौनकृत्या नगर्नुहोस्।

2

सियो, सूई वा अन्य कुनै किसिमका खोपजन्य वस्तुहरु सामान्यलप्तमा प्रयोग नगर्नुहोस्।

3

तपाईं गर्नुभवी हुनसक्छ वा हुनेवाला छ भने कप्या जाति सबै चाँडो एच.आइ.डि.मि. शारिरिक प्रतिरक्षा परिक्षण गराउनुहोस्। यदि तपाईंमा एच.आइ.डि.मि. संक्रमणको सकारात्मक नितिजा आएमा एच.आइ.डि.मि. कम गर्ने र गर्नुभवी शिशुमा रोग सर्न सम्भावना कम गर्न औषधि उपचार उपलब्ध छ।

4

यौनकृत्या गर्नु अघि कुनै किसिमको मादक पदार्थ वा लागू आषधि प्रयोग नगर्नुहोस्। यस प्रयोगले बनाउन सक्छ।